

процесі трансформації заощаджень в інвестиції, акумулюванні коштів індивідуальних інвесторів, що дозволяє їм диверсифікувати інвестиційні вкладення, зменшуючи у такий спосіб ризику та отримувати інвестиційний дохід. Така постановка питання неминуче приведе до вдосконалення чинного законодавства, оскільки згідно зі Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок» банки не відносять до інституційних інвесторів. На законодавчому рівні повинен бути ухвалений проект Закону «Про інвестиційне партнерство», максимально наближений до широкого застосування за кордоном колективного венчурного інвестування.

Література:

1. Воробйова О.І. *Кредитно-інвестиційна діяльність банків України* /О.І.Воробйова. – Київ-Сімферополь. : ВД «Аріал», 2010. – 396 с.
2. Кириченко О.В. *Інвестиційна діяльність банків України в умовах ринкової трансформації економіки* /О.В.Кириченко //Інвестиції: практика та досвід. – 2008. - №5. – С. 13-16.
3. Онікієнко С.В. *Регулювання інвестиційної діяльності банку: монографія* /С.В.Онікієнко – К.: КНЕУ, 2013. – С. 65.

Михайло ЛУЦІВ

студент факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСІВ: ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ ТА НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку української державності актуальним питанням є децентралізація повноважень та ресурсів між центральними та місцевими органами влади. В процесі реформування важливим залишається збереження рівноваги між покладеними на окремі органи влади повноваження та можливість їх здійснення. Беззаперечно важливим у здійсненні децентралізації влади, залишається фіскальна децентралізація – що регулює розподіл основних фінансових надходжень між центральними та місцевими органами влади. Окрім цього, в здійсненні реформуванні розподілу публічної влади в державі існує низка соціально-психологічних, ментальних та культурних особливостей, які дозволяють або не дозволяють децентралізувати фінансові ресурси в країні.

В європейській правовій літературі зміст фіскальної децентралізації розкривають через такі три аспекти [1]:

- Децентралізація видатків – тобто надання місцевому самоврядуванню фінансових ресурсів на виконання завдань і функцій;
- Децентралізація доходів – закріплення за місцевим самоврядуванням переліку власних доходів, достатніх для належного і якісного виконання

встановлених для відповідного рівня місцевого самоврядування завдань і функцій, та право самостійно встановлювати їх розміри;

– Процесуальна і організаційна самостійність – право самостійно, під відповідальність органів, посадових осіб місцевого самоврядування формувати, затверджувати, виконувати фінансові плани, кошториси, бюджети, забезпечувати звітність і контроль тощо.

Ступінь фіскальної децентралізації піддається кількісним і якісним оцінкам. Основними критеріями оцінки рівня фіскальної децентралізації вважають:

– Співвідношення показників видатків місцевого самоврядування (місцевих бюджетів) до публічних видатків. Цей показник засвідчує ступінь децентралізації та деконцентрації публічних завдань і функцій, свідчить про фінансову спроможність місцевого самоврядування щодо їх виконання, а відтак і якість виконання. Серед держав, у яких місцеві видатки у відсотковому співвідношенні до публічних видатків сягають більше як 50%, є Данія, Іспанія, Швеція [2].

– Обсяг видатків місцевих бюджетів до ВВП. Цей показник дозволяє побачити, яка частина публічних ресурсів є розподілена поміж суб'єктами місцевого самоврядування[2]. Іншими словами – відображає рівень фінансової децентралізації в державі. Умовно, показник вищий ніж 15% означає високий рівень децентралізації. В Європі серед таких держав – Данія, Швеція, Іспанія, Італія. Показник 15-10% – середній рівень децентралізації: Польща, Велика Британія, Франція. Показник нижче 10% означає низький рівень децентралізації: Литва, Естонія, Португалія, Греція, Кіпр[2].

– Частка власних доходів у структурі доходів територіальних громад. Цей показник свідчить про фінансову самостійність (фінансову автономію) суб'єкта місцевого самоврядування. Серед країн, у яких частка таких доходів перевищує 50%, – Швеція, Данія, Фінляндія, Франція, Люксембург, Кіпр, Австрія, Бельгія, Ірландія, Португалія та ін.[3]

– Обсяг міжбюджетних трансфертів, зокрема, дотацій вирівнювання в структурі доходів місцевих бюджетів. Розмір цього показника безпосередньо свідчить про фінансову автономію місцевого самоврядування. Чим він вищий – тим нижчий рівень фінансової самостійності і незалежності місцевого самоврядування.

Беручи до уваги основні критерії оцінки рівня фінансової децентралізації, знаходимо в доктрині опис трьох моделей фінансового забезпечення місцевого самоврядування[3]:

• Скандинавська модель, де місцеві податки складають від 10% до 20% ВВП і 20% – 50% усіх податків. Серед країн, які можна віднести до цієї моделі, – Швеція, Данія, Фінляндія.

• Латинська модель, де обсяг місцевих податків сягає 4-6% ВВП і складає близько 20% усіх податків. Ці показники характерні для Італії, Франції, Іспанії.

• Ганноверська модель, де місцеві податки сягають 1-2% ВВП і складають близько 4-5% усіх податків. Це властиво для Німеччини, Великої Британії, Нідерландів, Польщі.

Дієвість місцевого самоврядування, а отже і успішність децентралізації, залежить від фінансової спроможності територіальних колективів. Найбільш ефективним засобом створення повноцінної матеріальної бази для місцевого самоврядування, а також мірилом демократичності держави і самоврядних органів є фіскальна децентралізація.

Досвід Європи визначає можливість фіскальної децентралізації шляхом децентралізації видатків (надання ресурсів на виконання певних функцій); доходів (закріплення за територіальними колективами права на певні доходи та на встановлення їх розміру); а також процесуальну і організаційну самостійність із використання коштів.

Література:

1. Булеца Н. В. (2015) *Фіскальна децентралізація та соціально-економічний розвиток регіонів [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2015/55.pdf*

2. *Sub-national public finance in the European Union. Economic Outlook. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dexia.com/docs/2008/2008_news/20080131_public_finance_europe_UK.pdf*

3. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. *Децентралізація публічної влади досвід європейських держав та пропозиції для України: Наукове видання .- Київ.: 2012. [Електронний ресурс].- Режим доступу: [http://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ya_publ_chno_vladi_dosv_d_evro_peyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni\(2\).pdf](http://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ya_publ_chno_vladi_dosv_d_evro_peyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni(2).pdf)*

Павло ЛУЦІВ

аспірант кафедри міжнародного права та європейської інтеграції, ТНЕУ

НЕДООЦІНКА ПРО В ЯКОСТІ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЮ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ

Проблема залучення довгострокового капіталу у формі акціонування є однією з найбільших складних у фінансовій діяльності компаній, оскільки вимагає від них найбільшого рівня прозорості і витрат на саму процедуру проведення і підтримання лістингу. Відтак, для потенційних акціонерів однією з важливих якостей інвестицій є їх дохідність у формі дивідендів, приріст капіталу або їх комбінація в недалекому майбутньому.

Ще в 70-х роках ХХ століття була виявлена статистична закономірність значного зростання вартості акцій за підсумками торгів першого дня у порівнянні з ціною розміщення компаній. У науковій літературі цей феномен